

Kompetentside hindamine kutseeksamil – tähelepanekud kutseeksamite vaatlustelt

Katrin Kerem,
juhatuse Liige
2.12.2020

Kutse andmise kvaliteedi tagamine

Lähtume määratlusest, mille kohaselt kvaliteet on „pidev täiustumine“

Eesmärk on:

- toetada kutse andmise ühtse metoodika arendamist;
- parendada kutse andmise protsessi;
- nõustada kutse andjaid kutse andmist puudutavates küsimustes ning teha ettepanekuid juhendite/regulatsioonide muutmiseks;
- pideva täiustumise aluseks on soov oma tegevuse ja tulemustega vastata kutse andmise osapoolte vajadustele ning ootustele.

Vaatluste arv ja eesmärk

2019. aastal rakendas Kutsekoda ühe kvaliteedihindamise meetodina kutseeksamite vaatlust, keskendudes kutseõppe tasemeõppe lõpetajate kutseeksamitele;

➤ kokku vaadeldi 24 eksamit, 13 kutseõppeasutuses.

Miks vaatlesime?

1. Selgitamaks tiitli „Eeskujulik hindamise korraldaja“ nominentide seast välja laureaadid;
2. toetada uue kutse andja tegevuse alustamist;
3. aidata koordinaatoritel oma valdkonnast praktilist ülevaadet omandada;
4. teostada haldusjärelvalvet.

Vaadeldud eksamid (1)

Kutseksam	Kutse andja	Kutseõppeasutus
Autoplekksepp-komplekteerija, tase 4	Autokutseõppe Liit	Tartu KHK
Mootorsõidukitehnik, tase 4 (spetsialiseerumine: sõiduautotehnik, tase 4)		
Giid, tase 5 (spetsialiseerumine: loodusgiid, tase 5)	Eesti Giidide Liit	Haapsalu KHK
Sepp, tase 4	Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit	Vana-Vigala TTK
Abikokk, tase 3	Eesti Hotellide- ja Restoranide Liit	Rakvere Ametikool
Kokk, tase 4		
Juuksur, tase 4	Kutseliste Juuksurite Vabariiklik Ühendus	Tartu KHK
Puhastusteenindaja, tase 3	Puhastusekspert OÜ	Tallinna Kopli Ametikool
Puhastusteenindaja-juhendaja, tase 4		
Spaateenindaja, tase 4	Eesti Spaaliit	Kuressaare Ametikool
Hobuhooldaja, tase 4	Eesti Põllumajandus- Kaubanduskoda	Järvamaa Kutsehariduskeskuse, Särevere õppekoht
Põllumajandustootja, tase 5		Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool

Vaadeldud eksamid (2)

Kutseksam	Kutse andja	Kutseõppeasutus
Lehtmetalli APJ painutuspinkide operaator, tase 4 osakutse	Eesti Masinatööstuse Liit	Võrumaa KHK töökohapõhise õppe rühm (HANZA Mechanics Tartu)
Mehhatroonik, tase 4		Tallinna THK
Keevitaja, tase 4		Ida-Virumaa KHK Jõhvi õppekoht
Keevitaja, tase 3, osakutse poolautomaatkeevitaja		Ida-Virumaa KHK Viru Vangla
Keevitaja, tase 4		Pärnu KHK
Metallilõikepinkidel töötaja, tase 4, treial		Võrumaa KHK
Keevitaja, tase 4 poolautomaatkeevitaja, tase 4 osakutse		
Mehhatroonik, tase 4		Tartu KHK
Keevitaja, tase 4		
Koostelukksepp, tase 4		
Mesinik, tase 4	Kutseliste Mesinike Ühing	Rakvere Ametikool Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool
Maastikuehitaja, tase 4	Eesti Maastikuehitajate Liit	Luua Metsanduskool (praktilised eksamid Jüris ja Riisiperes)

Millele pöörasime tähelepanu?

- Hindamiskomisjoni kompetentsusele ja ettevalmistusele
- Hindamisprotsessi kirjelduse selgusele
- Hindamislehtede detailsusele
- Läbivate oskuste ja taustateadmiste hindamisele
- Õhkkonnale kutseksamil
- Tagasiside andmisele taotlejatele ja koolidele

Arendamist vajav (1)

- **Eksamieelne hindajate instrueerimine, ühtse lähenemise kokkuleppimine:**
 - osa uutest hindamiskomisjoni liikmetest ei olnud piisavalt kursis hindamismaterjalidega ning hindaja kutse eetikaga;
 - suure taotlejate hulgaga ning mitme samaaegselt toimuva eksami komplekteerimisel oli hindajate ressurss ebapiisav, millest tingituna tekkis tegevustes viivitus.
- **Kutse taotlejate eksamieelne instrueerimine ja konkreetne ülesannete jagamine praktilise eksami eel:**
 - taotlejatele ei olnud üheselt selge, kus ja millal tulemused avalikustatakse;
 - ülesannete jagamist eksamipäeval ei toimunud, varasemalt saadetud info eksamikorralduse kohta ei vastanud eksamipäeval tegelikkusele.

Arendamist vajav (2)

➤ **Hindamiselehtede detailsus ja täitmine:**

- praktilise töö hindamiselehed ei olnud piisavalt detailsed, et välja tuua konkreetseid tõendamata jäänud kompetentse;
- hindamise käigus hindamiselehti ei täidetud, sest suurte gruppide puhul ei olnud kompetentsipõhine hindamiseleht rakendatav.

➤ **Läbivate oskuste ja taustateadmiste hindamine praktilise töö käigus:**

- praktilise töö vaatluse käigus hinnati ainult läbivaid kompetentse, erialaseid kompetentse hinnati portfooliote põhjal;
- puudu jäi ajapuhvrist, et hinnata kõiki kompetentse läbi lisaküsimuste.

Arendamist vajav (3)

➤ Tagasiside andmine taotlejatele ja koolile:

- negatiivset tagasisidet anti kõigi taotlejate juuresolekul;
- negatiivse tagasiside andmise juures viibis taotleja tööandja;
- jooksvat tagasisidet ei antud ning koondtagasiside oli liialt üldine.

➤ Üldised tähelepanekud:

- hindamiskomisjonide tagasisidest ilmnes, et teatud puhkudel on koolilõpetajate teadmistes puudujääke, mis tuleneb sellest, et teatud teemasid ei ole õppes käsitletud;
- puudu on hea tagasisidestamise mehhanism hindamiskomisjoni, kutse andja ja kooli vahel.

Arendamist vajav (4)

- paberil testide kontrollimiseks kuluv aeg oli liiga ressursimahukas - praktilised eksamid on kohati liiga mahukad;
- testide küsimused on vananenud, vastusevariandid ei ole kohati selged ja üheselt mõistetavad;
- erialaseid küsimusi on testides liiga vähe;
- kutseõpetajad viibisid praktilise eksami ruumis ja osaliselt juhendasid taotlejaid.

Küsimused?
Ettepanekud
Tänan!

katrin.kerem@kutsekoda.ee